

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Petri Cvnæi de Repvblica Hebræorum Libri III

Cunaeus, Petrus

Lvgd. Batavor., 1632

Cap. VI. Quando Iubilæi desierint celebrari. Cur illorum habitam esse rationem in annis sabbaticis numerandis dixerit Maimonides. Rejecta Maimonidæ opinio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65527](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65527)

CAPUT VI.

Quando Iubilæi desierint celebrari. Cur illorum habitam esse rationem in annis sabbaticis numerandis dixerit Maimonides. Rejēcta Maimonidæ opinio.

DE Agyptiis, quo ingenio fuerint, & quantum à vicinis Iudæis discreperint, dictum fatis est. Nunc à diverticulo redeundum est ad Iubilæum, de quo agere cœperamus. Intellegendum est igitur, cum lata à Mose lex agraria de possessionum restitutione sit, observatam eam summâ religione fuisse usque ad sanctuarii prioris desolationem, quæ facta per Assyrios est. Exin deserta incultaque Palæstina jacuit per annos septuaginta, id quod prædictum à vatibus erat. Postquam autem longa dies fatalem illum temporis orbem perfecerat, redierunt quidem in sedes suas Iudæi, extructumque templum de integro est, sed nunquam postea revocata lex agraria fuit, neque celebrata amplius Iubilæorum solennia sunt. Quare nec mancipiis libertatem amplius jam dedit annus quisque quinquagesimus, neque dominis reddidit amissas venditasque possessiones. Hæc solerter animadversa & notata

no
iu
im
ra
m
la
di
w
:r
ter
nu
qu
m
ab
ca
Er
læ
fer
pe
or
ag
qu
pe
in
ob
ce
qu
ea
n
m
ce

notata à Talmudistis sunt, & permul-
 tum momenti habent. Sed omnino
 implicatam habere atque involutam
 rationem videtur, quod Rabbi Mai-
 monides in lib. septimo suæ יד in Ha-
 lacha Schemitta Vejobel, cap. 10, tra-
 didit, ubi sic inquit; אף על פי שלא היה
 יובל בניהו שני מנין היו אותו כתי לקדש
 שמיטתו: *Etsi Iubilæi nulli fuere ex quo*
tempore templum secundum stetit, tamen
numerare eos mos fuit propter remissiones,
quæ ex lege fiebant. Nisi hoc enodaveri-
mus, falsum videbitur quod de Iubilæi
abolitione dicebamus. Quare expli-
canda nobis Maimonidæ sententia est.
 Enimverò maximus Rabbinus Iubi-
 læorum supputationem accuratissimè
 semper factam etiam novissimis tem-
 poribus ait, non hercle quod aut servi
 omnes tunc manumitterentur, aut
 agri redirent ad veteres dominos, sed
 quod ex numeratione eorum penitus
 pependit ratio anni cujusque septimi,
 in quo alia quædam remissionum jura
 observari lex jussit, quæ non antè
 cessavere, quàm everfa à Tito deleta-
 que Iudæorum republ. esset. Vtique
 earum שמיטתו *remissionum* duplex ge-
 nus fuisse, constat. Nam & terra septi-
 mo anno inculta jacuit, & conditio
 certi non dabatur ex mutuo. Sed qua
 ratione

ratione annum septimum pependisse
 ex quinquagesimo dixerit Maimoni-
 des, libet ex ipso audire. Is ita inquit:
 שנת יובל אינה עולה ממנין שני השבוע
 אלא שנת תשעה וארבעים שמטה ושנת
 חמשים יובל ושנת חמשים ואחת התלת
 שש שנים של שבוע וכן בכל יובל ויובל:
 Nos, ne Hebræa vertendo, Romanam
 orationem deformemus, summam
 modò sententiam recitabimus maxi-
 mi Rabbinì. Nimirum illud ait, anni
 septimi numerationem non ab anno
 quinquagesimo, sed ab eo, qui post
 hunc primus est, inchoari, atque eam-
 dem sic deinceps nulla intermissione
 fieri donec perventum sit ad quadra-
 gesimum & nonum, qui propterea
 sabbaticus fuit, quod septies septenus
 erat. Mox autem eum, qui sequebatur,
 quinquagesimum, in numero septeno-
 rum non fuisse, sed supputationem eor-
 um rursus initium à quinquagesimo
 & primo habuisse. Ex quo manifestum
 est, cur doctissimus Iudæorum dixerit
 non numerari quidem quinquagesi-
 mum, sed celebrari tamen. absque illo
 enim foret, continuandam septeno-
 rum numerationem fuisse significat,
 quam nunc interjectio quinquagesimi
 interrumpit. Atque hæc quidem Mai-
 monidæ, & aliorum, qui Talmudicos
 sequun-

seq
 ver
 qui
 ra p
 qui
 len
 leba
 que
 ma
 ani
 me
 fit.
 da
 po
 gef
 læu
 pa
 &
 no
 que
 pel
 fin
 ru
 vo
 ma
 tia
 xa
 ru
 leg
 pri
 se.

sequuntur, sententia est. Quæ quàm
 vera sit, iis exquirendum relinquimus,
 qui Chronologiæ subtilissima momen-
 ta peruestigant. E quibus sunt profectò
 quidam summâ doctrinâ atque excel-
 lenti ingenio viri, qui Iubilæorum ce-
 lebritatem incidere in annum quem-
 que quadragesimum & nonum existi-
 mant. Ex quo fit, ne duos sabbaticos
 annos continuari, & septenorum nu-
 merationem toties interrumpi necesse
 sit. Et sunt, qui ex Rabbi Addæ Calen-
 dario conficere se, id quod volunt,
 posse autumant. Sane quod quinqu-
 gesimus annus in sacro codice Iubi-
 læus appellatur, id verò in neutram
 partem aliquid momenti habet. Nam
 & per sepe popularis usus, quem penes
 norma visque omnis & arbitrium lo-
 quendi est, septimanam octiduum ap-
 pellat, & olim maximi scriptores pas-
 sim Olympiadem, quæ quatuor anno-
 rum spatium continet, quinquennium
 vocavêre. Equidem nos nostrâ non
 magni interesse putamus, utra senten-
 tia rectior sit. ostendere enim dunta-
 xat propositum nobis fuit, Iubilæo-
 rum solennia nec inutiliter à summo
 legislatore instituta esse, & post templi
 prioris excidium nunquam in usu fuis-
 se. Quod tamen ad hanc ipsam rem,
 quam

quam in transcurso attigimus, attinet, planè sic judicamus, multas gravesque causas esse, cur viri hac ætate nostra incomparabiles Iubilæum spacio annorum quadraginta & novem, non quinquaginta absolutorum definierint. Quare opinionem eorum neque improbamus, & profectò admittimus etiam. In Levitici capite vicesimo & quinto tam de Iubilæo, quam de anno septimo agitur, cautumque illic expressis verbis est, ne etiam in Iubilæis tellus coleretur. Quæ profectò sanctio videri supervacanea possit, siquidem Iubilæorum jura annus quisque quadragesimus & nonus recepit, qui per se sabbaticus erat. quippe septies septenus fuit. Et nobis quidem in promptu est quid rectissimè dici contra possit. putamus tamen hanc esse causam, quæ Maimonidem in hallucinationem quandam impulit. Illud certissimum est, Hebræos semper non Iubilæum modò, sed etiam septimum quemque sabbaticum annum à Tisri numerasse, qui anni sacri erat mensis septimus. planè ut septeni omnes Iubilæique iisdem mensibus inchoati finitique sint. Ex quo apparet nullam reperiri mediam viam posse. Necessè enim jam est uti aut quinquagesimus quis.

qui
her
est.
est.
pos
ligi
is v
huj
gni
lect
con
ad
qua
opt
int
que
eor
cap
Vej
by
מי
יר
:ה
bet
quo
lud
pote
hoc
ann
ver
his

quisque annus fuerit Iubilæus, aut is hercle, qui quadragesimus & nonus est. Sed nobis posterior sententia pluris est. neque assentiri hic Maimonidæ possumus, cujus tamen scita omnia religiosissime à libi amplectimur. Est enim is vir profectò, qui paucos quosdam huiusmodi atque exiguos errores magnis divinisque virtutibus ubique, & lectissimarum rerum præceptionibus compensat. Ac Iudæi quidem illi, qui ad agrorum restitutione spatio quinquaginta annorum absolutorum esse opus ajunt, curiosè tradiderunt, quid inter Iubilæum atque inter septimum quemque annum interfit. Ita enim eorum sententia Maimonides ait in capite decimo, in Halacha Schemitta Vejobel: יתירה שביעית על היובל שהשביעית משמטת כספים ולא יובל: ויותר יובל על השביעית שהיובל מוציא עבדים ומשמיט קרקע: יובל משמיט קרקע בתחלתו ושביעית Ha- אינה משמטת כספים אלא בסופה: *Habet illud septimus annus præ Iubilæo, quod debita remittit; Iubilæus autem illud præ septimo, quod servos è dominorum potestate educit, & restituit agros. Etiam hoc discrimen est, quod quinquagesimus annus in principio restituit agros, septimus vero debita non remittit nisi in fine. Ex his illud quidem, quod conditionem certi*

certi in Iubilæis dari ex mutuo negat, falsum est, siquidem Iubilæi omnes in annum quadragesimum & nonum inciderunt. Cætera probari admittique possunt, & omninò speciem veri habent. Nam & quædam quadragesimus nonus annus propria ex jure Iubilæorum habuit præ cæteris septenis, & ea ipsa paulò aliter usurpata fuere quàm quæ in eundem annum ob hanc causam concurrebant quòd inter septenos esset. Iubilæi celebritas, uti antè dicebamus, exordium ab anno veterè & naturali sumpsit, cujus primi mensis September est, is, qui sacri anni septimus erat. Quare Talmudicis, qui initio anni, decimo die primi mensis restitutionem fieri agrorum ajunt, nihil facer codex repugnat, qui eum mensẽ passim septimum appellat. Est enim diversitas ea ex duplicis anni constitutione. Postremò illud Maimonides refert: וְזֶה הַיּוֹבֵל בְּשִׁבְעֵת הָאָרְצִים וְדִין הַשְּׁמֵטָה אֶחָד הוּא לְכָל דָּבָר: כֹּל שֶׁאִסּוּר בְּשִׁבְעֵי הַמַּעֲבֹדֹת הָאָרְצִים אִסּוּר בְּשִׁנּוֹת יוֹבֵל: וְכֹל שֶׁמוֹתָר בְּשִׁבְעֵי הַמּוֹתָר בְּיוֹבֵל: *Eadem ratio usquequaque est tam Iubilæi, quàm septimi anni, quod ad intermissionem agriculture attinet. Quicquid in terra cultione fas aut nefas est anno septimo, id prohibitum quoque aut licitum est in Iubilæo.*

Non

Non est hæc Iudæorum conjectura, aut probabilis opinio, sed certa indubitataque veritas, quam legislatoris vox confirmat in Levitici capite vicesimo & quinto. Quod si jam verum foret, quod placuisse Talmudicis diximus, duos annos sabbaticos absque intervallo fuisse celebratos, magna profectò & singularis atque nimis inusitata res hæc esset. Etenim, cum totum hoc sit à præpotente numinis vi profectum, quod in Palæstina sextus quisque annus tam uberes proventus dedit, ut septimus, quem agrorum quieti & sabbatismo lex destinaverat, nullam pareret famem, jam profectò longè majus hoc miraculum fuerit, cum duo hujusmodi anni sabbatarii concurrerent. Neutro enim sementem facere aut arare fas fuisset. Itaque, quod dicitur in Levitici libro, *Benedictionem meam dabo vobis anno sexto, & faciet fructus trium annorum*, omninò geminari hæc numinis benignitas debuisset, cum duorum annorum, quadragesimi noni & quinquagesimi sabbata ex diversis ambo causis continuarentur. Non enim trium jam, sed quatuor annorum segetibus unum illum annum sextum indui necesse foret. Quorum nihil aliis gentibus ter-

C

risque,

risque, quæ sunt usquam, concessum est. Vtique scimus non exiguum esse quod Palæstina cælo debuit: atque adeò fatemur, etiam multa illic contraria naturæ legibus ivisse; sed tamen, cum tanti & tam frequentis miraculi magnitudo nullis vatum testimoniis, neque historiarum prodita monumentis sit, haud committendum profectò nobis est, ut credulitatis vitio temerè quidlibet obstupuisse videamur.

CAPUT VII.

Trina consecratio Palæstinae & urbium ejus. De jure urbium. Lex de prædiis urbanis. De urbe Ierosolyma, deque ejus privilegiis. Agrippæ impium facinus, & super eo Iudaorum legatio ad Neronem. Quibus ceremoniis proferri urbis Ierosolymæ pomæria oportuerit. Ius muniendi à quibus datum. Quando rempub. suam penitus Iudæi miserint. De oppidis, quæ asyli jus habebant.

A Iunt Talmudici, qua tempestate Iosua Palæstinam intravit, consecratas ab illo omnes urbes fuisse, quæ muris cinctæ erant. Eam ipsi appellant *בֵּית אֱשֶׁת* *ingressiorem primam*. Sed, cum